

ประกาศนียบัตร “การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับสังคมสูงวัย”
(Wellness Tourism for Senior Society)

1. รหัสชุดวิชา (Module): 950-N01
2. จำนวนหน่วยกิต: 6(3-6-9) หน่วยกิต
 - 1) ภาคทฤษฎี จำนวน 45 ชม.
 - 2) ภาคปฏิบัติ จำนวน 90 ชม.
3. หลักการและเหตุผล

การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับสังคมสูงวัย กำลังได้รับความสนใจมากขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรโลกรวมทั้งประเทศไทย เข้าสู่สังคมสูงวัย เนื่องจากผู้สูงวัยเป็นวัยที่มีความใส่ใจในเรื่องสุขภาพเป็นพิเศษจากการที่ต้องเผชิญกับความเสื่อมของร่างกายตามวัยที่สูงขึ้น กอปรกับมีเวลาในการดูแลสุขภาพและท่องเที่ยวมากขึ้น และมีสถานทางการเงินที่มั่นคงมากขึ้น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ ภายใน 10 ปี (2559-2568) และการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่กำลังเดินทางอย่างต่อเนื่อง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจัดเป็นธุรกิจที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง ตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั่วโลกมีมูลค่า 1.6 ล้านล้านบาท ขยายตัวปีละเกือบ 10% ช่วยสร้างรายได้ให้กลุ่มผู้ประกอบการ เติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 (<http://www.theworks.co.th/blog/2018/10/24/health-tourism/>) ประเทศไทยถือเป็นประเทศลำดับต้นๆ ที่ได้รับความสนใจจากชาวต่างชาติในการเดินทางมาท่องเที่ยว รวมทั้งการท่องเที่ยวที่ผนวกกับการดูแลสุขภาพ ซึ่งพบว่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย มีส่วนแบ่งอยู่ที่ร้อยละ 10 ของตลาดรวมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีแนวโน้มที่จะเติบโตอย่างรวดเร็วในอนาคต

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้กำหนดให้เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมายแห่งอนาคต ถูกจัดเป็นหนึ่งใน New S-curve ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ที่ต้องสร้างศักยภาพเร่งด่วนใหม่ ของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและที่เกี่ยวข้องให้มีความสามารถขับเคลื่อนอุตสาหกรรมนี้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืน

ดังนั้นการเตรียมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีสมรรถนะเฉพาะเจาะจงกับกลุ่มเป้าหมายสอดคล้องกับสถานการณ์ด้านสังคมเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาธุรกิจและบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ หลักสูตรการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับสังคมสูงวัย จึงถูกจัดทำขึ้นเพื่อ upskill /reskill ของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ให้มีความรู้และทักษะใหม่ๆ ในธุรกิจการท่องเที่ยว โดยหลักสูตรได้บูรณาการความเข้มข้นของศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สาขาการบริการและการท่องเที่ยว สาขาพยาบาลศาสตร์ และการแพทย์แผนไทย โดยความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ และพัฒนาทักษะใหม่ๆ เกี่ยวกับธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่าง ๆ ในธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ โดยเปิดสอนเป็นหลักสูตรเรียนรู้ตลอดชีวิต

คือ ไม่มุ่งเรียนเพื่อปริญญา แต่สามารถสะสมหน่วยกิตที่ได้เข้าคลังหน่วยกิต เพื่อปริญญาโทหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการบริการและการท่องเที่ยว หรือหลักสูตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายหลังได้

4. วัตถุประสงค์

หลักสูตรการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับสังคมสูงวัยที่พัฒนาขึ้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียม บุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีความรู้ และทักษะใหม่ๆ ที่สามารถต่อยอดธุรกิจ และพัฒนาผลิตภัณฑ์และ โปรแกรมการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้ สูงวัย ซึ่งจะเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ

5. สมรรถนะเด่นของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร: นักศึกษาสามารถ

- 1) วิเคราะห์และอภิปรายแนวคิด ทฤษฎี นโยบายและแนวโน้มของธุรกิจด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริม สุขภาพ
- 2) พัฒนาผลิตภัณฑ์และโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพให้สอดคล้องเหมาะสมสำหรับสังคม สูงวัย
- 3) พัฒนากลยุทธ์เชิงธุรกิจในการยกระดับและเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการสำหรับนักท่องเที่ยวเชิง ส่งเสริมสุขภาพ
- 4) พัฒนาแผนการจัดการและการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ
- 5) จัดการบริการการท่องเที่ยวที่บูรณาการการส่งเสริมสุขภาพองค์รวมบนความหลากหลายวัฒนธรรม ด้วยการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และศาสตร์ชะลอวัย บนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม
- 6) จัดทำแผนการจัดตั้งผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ เพื่อสร้างสรรค์ธุรกิจใหม่ๆ และ สร้างโอกาสด้านอาชีพ

นอกจากนี้ หน่วยกิตที่ได้ ยังสามารถนำมาสะสมเข้าคลังหน่วยกิต เพื่อต่อยอดการศึกษาสู่ระดับปริญญา โท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการบริการและการท่องเที่ยว และสาขาอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องได้

6. เนื้อหาชุดวิชา

แนวคิดและแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพองค์รวมบนความ หลากหลายวัฒนธรรมด้วยการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และศาสตร์ชะลอวัย การจัดการและ การตลาดของการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ กลยุทธ์ในการยกระดับเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการสำหรับ/ นักท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับ ผู้รับบริการในสังคมสูงวัย และการพัฒนาการเป็นผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ

7. หน่วยงานรับผิดชอบโครงการ

บัณฑิตวิทยาลัย ร่วมกับคณะกรรมการบริการและการท่องเที่ยว คณะพยาบาลศาสตร์ คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

8. ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้ารุ่งสง	ที่ปรึกษาหลักสูตร
รองศาสตราจารย์ ดร.อุไร หักกิจ	ประธานหลักสูตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยานนท์ ภูเจริญ	รองประธานหลักสูตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวรรณ กฤตย์ประชา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณารัตนา วีระกิจ	กรรมการ
ดร.ศิริขวัญ มณี	กรรมการ
ดร.ศมนันท์ ทศนีย์สุวรรณ	กรรมการ
นางสาวนิรมล สุลอมา	เลขานุการ

9. ระยะเวลาเรียน 1 เดือน (วันที่ 16 สิงหาคม – 17 กันยายน 2564)

โดยผู้เข้ารับการอบรมเข้าร่วมฝึกอบรมภาคทฤษฎี และปฏิบัติเป็น 5 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1: เรียนทฤษฎีและปฏิบัติ

วันจันทร์ที่ 16 – พุธที่ 19 สิงหาคม 2564 จำนวน 4 วัน (เรียนเต็มวัน)

ช่วงที่ 2: เรียนทฤษฎี

วันศุกร์ที่ 20, วันจันทร์ที่ 23- พุธที่ 25 สิงหาคม 2564 จำนวน 4 วัน (เรียน Online 15.00-18.00 น.)

ช่วงที่ 3: เรียนทฤษฎีและปฏิบัติ

วันศุกร์ที่ 27 – จันทร์ที่ 30 สิงหาคม 2564 จำนวน 4 วัน (เรียนเต็มวัน)

วันอังคารที่ 31 – ศุกร์ที่ 3 กันยายน 2564 จำนวน 4 วัน (เรียน Online 15.00-18.00 น.)

ช่วงที่ 4: งานกลุ่ม

วันเสาร์ที่ 21 – อาทิตย์ที่ 22 สิงหาคม 2564 จำนวน 2 วัน (เต็มวัน)

(และนัดหมายอาจารย์ที่ปรึกษาตาม วัน เวลาที่เหมาะสม 30 ชั่วโมง)

ช่วงที่ 5: ศึกษาดูงาน

วันจันทร์ที่ 6 กันยายน – พุธที่ 8 กันยายน 2564 ณ จังหวัดภูเก็ต

หมายเหตุ: 1) เข้าร่วมสัมมนาเพิ่มเติม 1 วัน ตามที่โครงการจัดให้ วัน และเวลา จะประกาศให้ทราบภายหลัง

2) วัน เวลา อาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม โดยอยู่ในช่วงระยะเวลา 16 สิงหาคม – 17 กันยายน 2564

10. ค่าลงทะเบียน: 18,000 บาท

(กรณีผู้สมัครตั้งแต่ 35 คนขึ้นไป ค่าลงทะเบียน 15,000 บาท)

11. การรับสมัคร: ตั้งแต่วันที่ 3 พฤษภาคม – 30 กรกฎาคม 2564

แจ้งผลการพิจารณาการเข้ารับการอบรม วันที่ 10 สิงหาคม 2564 (โดยขอสงวนสิทธิ์ยกเลิก หรือ เลื่อนการอบรมหากมีผู้สมัครไม่ครบ 20 คน)

12. สถานที่รับสมัคร: บัณฑิตวิทยาลัย ชั้น 10 อาคารศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อ. หาดใหญ่ จ. สงขลา (ลิงค์สำหรับการสมัคร <https://reg.psu.ac.th/psunextu/Register.aspx>)

13. สถานที่ฝึกอบรม

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

14. กลุ่มผู้เรียนเป้าหมาย

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทุกสาขา และนักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรด้านการบริการและการท่องเที่ยว และที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) บุคลากรด้านการท่องเที่ยว เช่น มัคคุเทศก์ ผู้ทำงานในสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยว และการโรงแรม เป็นต้น
- 2) บุคลากรด้านสุขภาพ เช่น พยาบาล พนักงานสาธารณสุข และผู้ทำงานในสถานประกอบการด้านส่งเสริมสุขภาพ เป็นต้น
- 3) นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี และโทสาขาการจัดการการบริการและการท่องเที่ยว และที่เกี่ยวข้อง
- 4) ผู้เกษียณ และผู้สนใจทั่วไป

15. หลักฐานการสมัคร

- 1) สำเนาหลักฐานการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- 2) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- 3) สำเนาทะเบียนบ้าน

16. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

แบบผสมชั้นเรียนและ online (Hybrid)

17. กิจกรรมการเรียนรู้

- 1) บรรยาย และอภิปราย
- 2) สาธิต และฝึกปฏิบัติ
- 3) งานกลุ่ม: จัดทำโครงการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ และการจัดทำแผนการจัดตั้งผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ
- 4) ศึกษาดูงาน

18. เกณฑ์การประเมินผล

- 1) เข้ารับการอบรมครบตามเวลาที่กำหนด ร้อยละ 80 จึงจะมีสิทธิเข้ารับการประเมินผล
- 2) ต้องผ่านการประเมินผลทั้งงานเดี่ยว งานกลุ่ม และการปฏิบัติ (คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70)
 - 2.1) การตลาดและการประชาสัมพันธ์ (งานเดี่ยว)
 - 2.2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์และโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (งานกลุ่ม)
 - 2.3) การจัดทำแผนจัดตั้งผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (งานกลุ่ม)
 - 2.4) ปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ การแก้ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยในผู้รับบริการ และการช่วยฟื้นคืนชีพ
 - 2.5) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

19. โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนชั่วโมง ทฤษฎี/ปฏิบัติ	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน
0.5/-	ปฐมนิเทศหลักสูตรและการมอบหมายงาน	ปฐมนิเทศ (บรรยาย อภิปราย)
2.5/-	1. แนวคิดและแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับสังคม สูงวัย	บรรยาย อภิปราย
	2. การส่งเสริมสุขภาพและการบูรณาการการส่งเสริมสุขภาพสู่การ ท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับสังคมสูงวัย	
1/-	2.1 การส่งเสริมสุขภาพองค์รวมบนความหลากหลายวัฒนธรรมด้วย การแพทย์แผนไทย/ การแพทย์ทางเลือก และศาสตร์ชะลอวัย	บรรยาย อภิปราย
3/12	1) การบริหารกายและจิต: สมาธิ โยคะ ไทชี	บรรยาย อภิปราย / ปฏิบัติ
3/-	2) ศาสตร์ชะลอวัย	บรรยาย อภิปราย
2/2	3) สปาเสริมสร้างสุขภาพโดยวิธีการบำบัดด้วยน้ำ และชวาน้ำ การใช้น้ำมันหอมระเหย สปาหน้า/นวด	บรรยาย อภิปราย / ปฏิบัติ
2/6	4) นวดเพื่อสุขภาพ / เสริมความงาม นวดตนเองเพื่อแก้ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อย: ตะคริว เมารถ ปวดศีรษะ ฯลฯ / ฤๅษีดัดตน	บรรยาย อภิปราย / ปฏิบัติ
2/5	5) สมุนไพร/ อาหารสมุนไพรตามธาตุเจ้าเรือน ผลิตภัณฑ์ไทยด้านสุขภาพ - มะพร้าว - สมุนไพรไทย - ยางพารา - อื่น ๆ	บรรยาย อภิปราย / ปฏิบัติ
1/4	6) กิจกรรมสันตนาการ / กิจกรรมบำบัด: วาดภาพ ดนตรี ร้องเพลง เต้นรำ เป็นต้น	บรรยาย อภิปราย / ปฏิบัติ
1/-	2.2 มาตรฐานการบริการและสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ และ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ	บรรยาย อภิปราย
2/2	2.3 สถานสุขภาพและปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยในผู้รับบริการการ ท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพและแนวทางการให้ความช่วยเหลือ	บรรยาย อภิปราย / ปฏิบัติ
2/6	1) ผู้สูงวัย	บรรยาย อภิปราย / ปฏิบัติ
3/10	2) ผู้มีสุขภาพเรื้อรัง/ ผู้พิการ/ มีความจำกัดด้านร่างกาย	บรรยาย อภิปราย / ปฏิบัติ
	3) การให้ความช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉินและการส่งต่อ - การปฐมพยาบาล - เป็นลม - หอบหืด - ท้องร่วง - การปฐมพยาบาล การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ และการเคลื่อนย้าย ผู้บาดเจ็บกระดูกและข้อ - การช่วยฟื้นคืนชีพ	บรรยาย อภิปราย / ปฏิบัติ

จำนวนชั่วโมง ทฤษฎี/ปฏิบัติ	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน
1/2 2/-	2.4 การประยุกต์ใช้แนวคิดและเทคโนโลยีด้านการส่งเสริมสุขภาพสู่การ ท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับสังคมสูงวัย - การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสู่การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ - กรณีตัวอย่าง: การท่องเที่ยวเชิงสปาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ทางดิจิทัล	บรรยาย อภิปราย / ปฏิบัติ บรรยาย อภิปราย
2/16	3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์และโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ สำหรับผู้รับบริการในสังคมสูงวัย	งานกลุ่ม / พบอาจารย์ที่ปรึกษา
	4. การจัดการ การตลาด และกลยุทธ์เชิงธุรกิจด้านการท่องเที่ยวเชิง ส่งเสริมสุขภาพ	
2/- 2/4 3/3	4.1 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ 4.2 การตลาดของการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ 4.3 กลยุทธ์ในการยกระดับ/เพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการสำหรับ นักท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ	บรรยาย อภิปราย บรรยาย อภิปราย / ธุรกิจจำลอง บรรยาย อภิปราย / ปฏิบัติ
	5. การเป็นผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ	
1/- 3/2	5.1 ห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพและบทบาทของผู้ ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ 5.2 กระบวนการพัฒนาการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิง ส่งเสริมสุขภาพสำหรับสังคมสูงวัย	บรรยาย อภิปราย บรรยาย อภิปราย / ปฏิบัติ
2/16	6. การพัฒนาการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริม สุขภาพสำหรับสังคมสูงวัย - การจัดทำแผนการจัดตั้งธุรกิจการเป็นผู้ประกอบการ การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับสังคมสูงวัย	งานกลุ่ม / พบอาจารย์ที่ปรึกษา
2 วัน	7. การศึกษาดูงานบริการ และนวัตกรรมใหม่ๆ ในธุรกิจการ ท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ - โรงพยาบาล/ โรงแรม - ชุมชน	ศึกษาดูงาน นำเสนอผลการดูงาน